Utlåtande AjUU 13/2017 rd– RP 149/2017 rd

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan (RP 149/2017 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- ambassadråd Marja Kuosmanen, utrikesministeriet
- handelsråd Kent Wilska, utrikesministeriet
- chef för internationella ärenden Markus Penttinen, Akava ry
- expert Saila Turtiainen, Finlands näringsliv rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner det i oktober 2016 undertecknade övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan, samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Ceta-avtalet är ett blandat avtal vars bestämmelser dels omfattas av medlemsstaternas behörighet, dels av Europeiska unionens behörighet. Målen är underlättad handel och ekonomisk tillväxt men samtidigt också konsumentskydd av hög kvalitet, öppenhet, arbetslivsbestämmelser och miljö.

Kanada är med avseende på varuexport Finlands elfte största och med avseende på import tionde största handelspartner utanför EU. Finland exporterar främst maskiner för skogsindustri, fordon för att ta sig fram i snö och medicinsk utrustning.

Avtalet ger finländska företag och hushåll nya möjligheter genom att undanröja handelshinder på bred front. Exporten till Kanada underlättas när produktstandarderna erkänns ömsesidigt i större utsträckning än nu och produkterna inte lika ofta behöver testas dubbelt. I fråga om många produkter räcker det att en produkt som exporteras från EU till Kanada testas vid ett provningslaboratorium i EU enligt kanadensiska regler och vice versa. Dessutom underlättar avtalet temporär rörlighet för experter och erkännande av examina.

Utskottet anser att syftena med avtalet är välkomna och motiverade och att fördelarna är betydande. Utskottet tillstyrker avtalet men med följande kommentarer.

Hållbar utveckling

De frihandelsavtal som EU ingår innehåller numera vanligen bestämmelser om hållbar utveckling, det vill säga arbetslivs- och miljöfrågor, genom vilka parterna förbinder sig att efterleva de viktigaste internationella avtalen om miljöskydd och rättigheter i arbetslivet, en hög skyddsnivå och effektivt genomförande av nationella lagar. I Ceta-avtalet har EU konsekvent utvecklat det innehåll som gäller miljöskydd och rättigheter i arbetslivet. Kapitlet om hållbar utveckling är det mest ambitiösa av dem som ingått i EU:s frihandelsavtal hittills.

Utskottet anser att åtagandena för hållbar utveckling är bra och viktiga men påpekar att bestämmelserna måste genomföras effektivt. För att avgöra tvister om tillämpningen av bestämmelserna om hållbar utveckling får uteslutande den tvistlösningsmekanism som är avsedd för ändamålet användas enligt avtalet. Därför kan tvister inte leda till ekonomiska sanktioner som förlust av handelsfördelar.

På begäran av en del medlemsstater i EU utarbetade EU och Kanada ett gemensamt tolkningsinstrument mellan Kanada och Europeiska unionen och dess medlemsstater som godkändes i samband med att Ceta-avtalet undertecknades. Tolkningsinstrumentets syfte är inte att ändra på bestämmelserna i avtalet, utan det är avsett som stöd för tolkningen. I fråga om hållbar utveckling bekräftas det i tolkningsinstrumentet att bestämmelserna är bindande för parterna.

I den särskilda översynsklausulen i tolkningsinstrumentet förbinder sig parterna att tidigt se över bestämmelserna om hållbar utveckling. I översynen ingår också en analys av om bestämmelserna genomförts effektivt. Enligt utredning har kommissionen initierat en offentlig debatt om hur bestämmelserna om hållbar utveckling i framtiden kan få bättre genomslagskraft som ett led i genomförandet av EU:s frihandelsavtal.

Utskottet ser det som viktigt att analysera och utveckla genomslagskraften för Ceta-avtalets bestämmelser om hållbar utveckling och understryker att EU i framtida frihandelsavtal bör se till att bestämmelserna om hållbar utveckling genomförs och att systemet för påföljder för försummelser är tillräckligt effektivt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 30.11.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tarja Filatov sd
vice ordförande Heli Järvinen gröna (delvis)
medlem Hannakaisa Heikkinen cent (delvis)
medlem Reijo Hongisto blå
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anna Kontula vänst (delvis)
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Merja Mäkisalo-Ropponen sd
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Eero Suutari saml
medlem Martti Talja cent
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Eerikki Viljanen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.